

RAE

Edebiyat,
fikir,
kültür,
sanat
derginiz.

Yıl: 4
Sayı: 34
Mayıs - Haziran - Temmuz
2025

İmtiyaz Sahibi
Süveyda Güleç

Genel Yayın Yönetmeni
Süveyda Güleç

Editör
Süveyda Güleç

Tasarım
YükselCan Bıçak

Kapak Tasarım
Süveyda Güleç

Sosyal Medya Ekibi
Aycan Küçükkaya

Düzeltili
Ayşe Nur Kapıcı

Website Sorumlusu
Hakan Karaduman
Melih Katmer

İletişim
iletisim@rafdergi.com

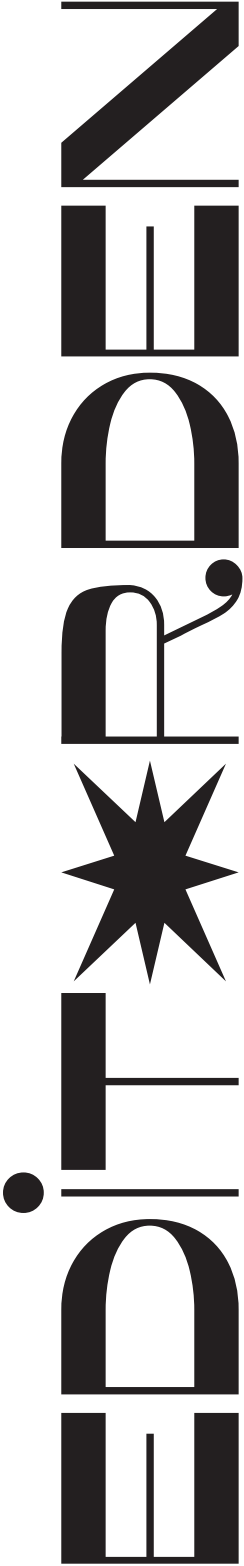
 raf.dergi

 raf.dergi

İNDEKİLER

- 03** → Editörden
04 → Umudu Çerçevelemek - Deneme
05 → Neler Olmuşum - Şiirhane
06 → Fotoğ-RAF
07 → Ayhan Hulagu ile Röportaj
11 → Karikatüristik
12 → Gülmek Umuduyla - Deneme
14 → Umut Çiçeği - Şiirhane
15 → Absürt Düşler - Hikaye
16 → Filmsever
17 → Fotoğ-RAF
18 → Boş Tuval - Şiirhane
19 → Tablo
20 → Umut Hırkası - Hikaye
21 → Haberci - Hikaye
22 → Raf Arası
23 → Umutsuzluğun Hakikati - Şiirhane
24 → Fotoğ-RAF
25 → Uzaklaşmış Olamaz - Hikaye
28 → Kitapsever
29 → Fotoğ-RAF
30 → Ayşe Kulin ile Röportaj
33 → Dirilerin Mezarlığı - Şiirhane
34 → Fotoğ-RAF
35 → Konser Anı
36 → Karikatüristik
37 → Yıldız Tohumu - Şiirhane
38 → Kuytu - Şiirhane

Dergimiz siz değerli okuyucularımıza online olarak sunulmaktadır. Ücretsizdir.

Umudun bittiği yerde direniş başlar.

Kendini bulması için insanın.

Elinde ne kaldıysa ona tutunmak için.

Ve umut etmek için —

Direnmek için geride hiçbir şey kalmamış gibi...

Ceplerini boşalttığında, avuçlarından dökülen o son umut kııntısına dönüp bakma. Direneceksin sen sonunu düşünmeden. Yarının için. Bazen sesin kısılana kadar bağırarak. Bazen sağır eden bir sessizlikle.

Bazen ellerinde güllerle.

Bazen kelepçelerle.

Bazen öyle bir direneceksin ki, senin gibi direnen hiç görmemiş olacak bu dünya daha önce.

Sen direnecek,

ve sesini duyuracaksın —

Sesini duymamaya yeminli kulaklarda küpe olacaksın.

Sen direnişin sesi olacaksın.

Ne demiş şair:

“Sen yanmazsan, ben yanmazsam, biz yanmazsak

Nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa?”

Sevgili okur,

Direnişle kal.

Ve unutma,

En güzel yarınlar seni beklemekte.

Umudu Çerçevelemek

Ekin Şara ÖZDEN

Baharların sahiden bahar olduğu, sabahların gün doğmadan üzerimize ışıdığı yılları eski deri ciltli albümlere hapsetmek geçmişe geleceğe tercih etmektir biraz. Her gün aynı güne uyanmak biraz kabullenmektir olağan olmayanı. Kayda aldığımız görüntülere karşın kayıtsız kalmaktır yaşama. Düne inanarak yarınları unutmak, bugünde yok olmaktır.

Üniversite fotoğraflarına daldığım bir an mıydı zihnime bu portreyi çizen yoksa radyo haberlerinden kulağıma fısıldanan bir bildiri miydi, bilmiyorum. Yirmili yaşlarıma geri dönme isteğimi perçinleyen bir şey vardı bugünlerde. Bizi hayattan alıkoyan ne varsa çığneyip geçtiğimiz o coşkuyu arıyordum belki de monotonlaşan zamana inat. Zamansa üzerimize daha büyük bir inatla yüklenerek o yılları bizden her geçen gün biraz daha uzağa itiyordu. Her geçen gün ellerimiz biraz daha çekiliyordu sıradan olmaktan. Kendi bireyci kapsüllerimiz içinde "farklılaşıyorduk". Üstelik kimleri alet etmiyorduk ki bu farklılaşmaya, o imajı yansısın diye bir berberi bile oyalıyorduk haftadan haftaya. Belki de yontsun istiyorduk elindeki makas ve usturayla bir yerlerimizi. Yontsun ve karıştırın bizi insanların arasına. Tasasız yaşamaktan kurtulalım istiyorduk.

Aramaya çalıştığımız her şey bir köşe başında yitiveriyordu gözlerimizden. Zamanın bizi ne hâle getirdiğinden kuşkusuzca bir eksikliği tamamlamak istiyorduk. Yirmilerimdeyken ben, isteklerimiz dört mevsimin ortasındaki bir bahar gibiydi. Bugünden farklıydı. Bir zat-ı muhterem vardı kendisini pek sevdiğimiz. Elini kolunu sallayarak dolaşsın istiyorduk bu güzelim memlekette. Şiirler okuyor, şarkılar söylüyorduk. Sonra bir çello, bir keman belki kırılıp düşünce kimse kaldırmaya yeltenmedi sanırsam. O gün bugündür kimse sesini çıkarmadı düşen o yaylı enstrümanın sesinden başka.

Bir radyo haberi gene:

"Dün, akşam saatlerinde, İstanbul'da..."

Her haberde kendimize dair bir soluk aramaktan bıktırdık mı tamam işte. Olmadığımız bir yolda yürümenin bir anlamı yok. Belki de bu yüzden ayaklarımız geri geri gidiyor her gün. Şikayet ettiğimiz yaşamı kirleten, yaşama bir türlü çeviremediğimiz yönümüz bizim.

Bir şey eksik bugünlerde. Varlığını hissedemediğimiz bir eksiklik gibi. Radyolara ve gazete ilanlarına sığmayan bir şey, bir sözcük.

Ne olurdu alfabeden dört harfi çıkarsaydık, yeni bir alfabe yaratsaydık onunla. Onunla yazsaydık kitapları, o büyük romanları, büyük başyapıtları. Onunla işleseydik tarihin künyesine atılan adımları. Yönümüzü şaşırmadan, kayıtsızlıktan ve umarsızlıktan kurtularak. Herhalde bugün albümlerin tozlanmış sayfalarında aramazdık onu. Eski bir arkadaşın gülen suretinde, güncelere işlenen ve sonu üç noktayla biten o uzun cümlelerde, hayatın başlı başına bir direniş olduğunu simgeleyen sözcüklerde aramazdık. Köşe başları dostumuz olurdu, gözlerimiz karanlık bir noktada yiti-vermezdi. Umut, o albümden çıkarılan bir fotoğraf gibi duvara çerçevenmezdi.

Neler Olmuşum

Anıl MANSUROĞLU

Bir çift mavi göze değememekmiş hasret.
Ağız ağız sustukları yutmakmış ya mağlubiyet.
Tanır sanılanın asıl yüzün görememekse cehalet,
El pençe divan duruşumdan, utanır oldum.

Sarı saçtan uzaklara savrulmakmış gurbet.
Terazisi şaşan felek, hani nerde adalet?
Boynu bükük garip kulum, nasıl ederim dalalet!
En berrak safi suyken, bulanır oldum.

Cümle cihan inletirken, edilemez olunmuş gayret.
Onca günah, yalan, dolan nasıl tesir etmez hayret.
Kırık fayım üstü ören, duyulabilirse nedamet
Diye diye bilmezlere katlanır oldum.

Kapı hayır, açar sabır, etmek lazımmış dirayet.
Hasta kitle ediyorken, her bir hücreye sirayet.
Altım ateş üstüm kafes, bulunacak diye hidayet
Şairin dolaylarında dolanır oldum.

etimog-RAF

“hercümerç”

(Kargaşa, kaos, dağınıklık)

Dilimize Arapçadan geçmiştir. karışıklık manasındaki **herç** ile karıştırmak manasındaki **merc** kelimelerinin birleşmelerinden oluşmuştur. Kısaca, **hercümerç**, her şeyin birbirine karışmış, düzenin bozulmuş ve anarşinin hüküm sürdüğü bir durumu ifade eder.

“O muannit perdelerin arkasında ne facialar, ne kıyametler bütün bir ruhun kâinatını **hercümerç** etmişti.”

Halide Edib Adivar
Handan

“Velhasıl koskoca bir dünya bir kadeh içinde **hercümerç** olmuştur.”

Edip Cansever
Sonrası Kalır

Ayhan Hulagu ile Röportaj

Öncelikle röportaj ricamızı kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederiz. Sizi tanımayan okuyucularımız için kendinizden biraz bahseder misiniz, kimdir Ayhan Hulagu?

Benim birkaç farklı şapkam var; oyuncu, yazar, kukla sanatçısı. US Karagoz Theatre Company'nin kurucusuyum, aynı zamanda Studio Madrasa'nın ortak kurucusuyum. Uzun yıllardır Amerika'da yaşıyorum. Geleneksel Türk Tiyatrosu'nun uluslararası temsilieri üzerine çalışmalar yürütüyorum; meddah, orta oyunu, Karagöz gölge tiyatrosu, köy seyirlik oyunlar... Bir Amerikan hikayesi, Doğu sanatının içinden nasıl anlatılır ya da bir Doğu hikayesi Batı'nın estetiği sanat formuna nasıl uyarlanır soruları ışığında projeler üretiyorum.

Peki Amerika'ya gelmeden önceki serüveniniz nasıldı, tiyatroyla bu kadar haşır neşir miydiniz?

Pamukkale Üniversitesi'nde öğretmenlik okudum. Okurken "Hayal Perdesi Oyuncuları" adlı bir tiyatro grubu kurmuştuk arkadaşlarımızla (şu an 20 yaşında ve aktif olarak gösterilere devam etmekte). Üniversiteler arası tiyatro festivali düzenledik ve ilk üç festivalin sanat yönetmenliğini üstlendim. O dönemde tiyatroyla çok iç içe yaşadım ve öğretmenliğin benim için doğru tercih olmadığına karar verip İstanbul'a taşındım. İstanbul'da "Stüdyo Oyuncuları"nda 3 yıl oyunculuk eğitimi aldım, sonra master programlarına başvurduğum, kabuller aldım. Sonrası Amerika... Burada kendi tiyatromu kurup oyunlar yapmaya başladım. Harvard'dan Stanford'a, Broadway'den Hollywood'a birçok uluslararası platformda gösteriler yapma şansım oldu.

Geleneksel Türk Tiyatrosu adına çalışmalarınız Amerika'da mı başladı yoksa Türkiye'de tohumları atılmış mıydı?

Aslında Geleneksel Türk Tiyatrosu geçmişim üniversite yıllarına dayanıyor. 20'li yaşlarda, ben kimim, neyim sorgulaması oluyor. "Nereye aitim, nereden geliyorum, hangi sanat formu beni daha iyi anlatıyor?" bu tarz sorgulamalarda bulunuyordum Türkiye'deyken, çünkü Türkiye daha çok batı endeksli bir tiyatro eğitime sahip olduğu için geleneksel biraz daha arkalarda duruyordu. Orada bir hazine olduğunun farkındaydım. Hem de o alanda insanları çok fazla yükselten, kabul gören çok az iş üretildiğini bilmek benim oraya dair merakımı cezbediyordu. Üniversitede kurduğum ilk tiyatromun adı "Hayal Perdesi Oyuncuları" idi. "Hayal Perdesi" aslında geleneksel Türk Gölge Tiyatrosu'nda tasvirlerin oynatıldığı perdenin adıdır. Biz de üniversite tiyatrosu yaparken 'dünyadaki diğer üniversitelerden nasıl ayrılabiliriz' sorusunu soruyorduk çünkü o zamanlar 2009 yılında İstanbul Avrupa Kültür Başkenti olmuştu ve Avrupa'nın farklı yerlerinden Türkiye'nin farklı yerlerinden tiyatrolar İstanbul'a gelmişti. Biz de o tiyatrolardan biriydik. İngiltere'den İskoçya'dan ve daha birçok ülkeden oyun izlemiştik ve bizim bunlardan ne farkımız var diye düşünmüştük. Konuştuğumuz dil dışında, estetik, hikaye, sanat formu olarak bir farkımız olması lazım. O zamanlar da bu soruları düşünüyordum. Üniversitedeki tiyatrodan orta oyunundan hikaye anlatıcılığına geleneksel formlar üzerine araştırmalar, denemeler yapmaya odaklandık. Sonra profesyonel eğitimimi tamamladım, eğitim alırken de bir yandan farklı Karagöz ustalarına çiraklık yaptım. Zamanla kendi sanat bakış açım, estetiğim ile kendi dilimi kurmaya başladım, oyunlar yaptım, cebimdeki hikayeler kopan tespah gibi tüm Amerika'ya dağıldı.

Amerika’da Geleneksel Türk Tiyatrosu yapma fikri nasıl ortaya çıktı? US Karagoz Theatre Company’i kurmaya nasıl karar verdiniz?

Buraya geldikten sonra bazı tiyatrolara girip workshoplara katıldım. Şu gerçekliğin farkındaydım, herhangi bir Amerikan Tiyatrosu’nun parçası olup kendi hikayelerimi anlatmak bir göçmen olarak mümkün değil. Bir prodüksiyona katılabiliyim ama orada derdim olan hikayeleri anlatmak çok uzun zaman alabilir. O kadar sabırlı olduğum söylenemez. Onun için en iyi bildiğim yerden hikaye anlatmamın en sağlıklı olacağına karar verdim. 2017’de Virginia’da yaşadığım dönemlerde bir kütüphaneye gidip benim böyle bir gösterim var, Türkiye’de yapıyordum zaten, ilginizi çeker mi diye sordum. Onlar baktılar, ilgilerini çekti, kütüphanenin takvimine koydular gösterimi, seyirciyi görmek açısından ücretsiz sahneledim. Elimdeki şeyin değerli olduğunun farkındaydım ama bu değerli olan şeyi doğru yere götürmem anlamlıydı. Bir elması bir kuyumcuya götürürseniz karşılığını bulur, bir elması bir hurdacıya götürürseniz ona hurda değeri verebilir. Onun için gidip oyunlarımı anlattım, onların da ilgisini çekti ve sonrasında bu etkinliğin kütüphanede reklamları dönmeye başladı. İlk gösterime yaklaşık 150 kişi geldi ve kapalı gişeydi. Kütüphanedekiler de şaşırı. Ne oldu da bilinmeyen bir dilde oynatılan gösteri bu kadar ilgi gördü? Sonra benden ikincisini istediler. Afrikalı-Amerikalı izleyicim de vardı, Hindistanlı da vardı, Türk de vardı, yani dili hiç bilmeyen hayatında ilk defa Türkçe duyan birçok seyircim vardı ama ben dilin çok önemli olduğunu düşünmüyorum sanat üretirken. Senin estetiğinin, senin enerjinin, senin derdinin seyirciye dilinden önce geçtiğini düşünüyorum. Onun için de bu gösteriyi bir festivale gönderdim, festivalden kabul aldı. Gösteriyi yarı Türkçe yarı İngilizce yaptım. Amerikalıların ilgisini çekti, yavaş yavaş başka hikayeler yapmaya başladım. İkinci yılımda Shakespeare’in “Hamlet”ini Gölge Tiyatrosu’na uyarladım. O oyun çok ilgi gördü. Bildikleri bir hikayeyi bu kez geleneksel Karagoz stiliyle uyarlamış oldum. Ardından oyun MIT (Massachusetts Institute of Technology) arşivine alındı, 700 yıllık tarihinde Shakespeare’in Türk Gölge Tiyatrosuna ilk uyarlaması olarak üzerine makaleler yazıldı. Yönettiğim oyun Amerikan tiyatrosunda Broadway’de oynandı. Bununla ilgili bir kitap yayınlandı, Çin’de Shanghai Theatre Academy’de yüksek lisans tezi yazıldı. Birkaç yıl sonra da bir Amerikan hikayesini Doğu sanatı formunda anlattığım başka bir proje yaptım. Onun üzerine de California Üniversitesi’nde doktora tezi yazıldı. Don Kişot, Deli Dumrul derken farklı hikayeler ve farklı çalışmalar ile Amerika’da ve dünyanın farklı yerlerinde gösteriler yaparken buldum kendimi.

Amerika birçok farklı ülkeden insanın bir arada yaşadığı bir ülke Türklerin dışında Amerikalıların ve diğer milletlerden insanların tepkileri nasıl oluyor gösterilere?

Türk izleyicimin azınlık olduğunu söyleyebilirim. Amerika’da 250 gösteri yaptıysam bunun en az 200 tanesi Amerikan tiyatrosunda olmuştur, onun için Amerikalı izleyici ile daha çok buluşuyorum. Amerikalıdan kastım illa Beyaz Amerikalı olmak zorunda değil, Hindistanlı, Çinli, Meksikalı da olabilir. Onların ilgisi benim hoşuma gidiyor, çünkü bir önyargı olmadan benimle iletişime geçiyorlar. Türkiyeli izleyici için olunca önyargıları kırmam gerekiyor. Çünkü çok fazla merdiven altı, estetikten yoksun, ehliyetsiz kişiler tarafından ticari amaçlarla üretildi geleneksel tiyatro. Bu yüzden biraz daha zaman alıyor ama belli bir süre sonra işin daha da kolay oluyor. Uluslararası görünürlüğün artıkça kendini anlatma çaban azalır, gerekte kalmıyor diyebiliriz.

Seyircilerle unutamadığınız bir anınız var mı?

Tunus'ta bir festivale gittim bir kaç yıl önce. Coğrafyanın Osmanlı ile geçmişten gelen bir birlikteliği var. Bu anlamda 19. yüzyılda son gösterim yapılmış bazı köylerinde. Ben Tunus'un köyelerine gittim, onlar Karagöz'ü biliyorlar fakat sadece hikayelerden, anne-babalardan, ninelerden duyulan hikayelerle, bir halk masalı gibi. Çocuklar Fransızca konuşuyor, Arapça konuşuyor. Ben İngilizce -Türkçe konuşuyorum, aramızda bir iletişim var ve çok güzel reaksiyon alıyoruz çünkü kültür çekiyor kendini. Broadway'deki bir gösterimden sonra Yunan bir izleyicim geldi, çocukken Atina'da bir köyde onların "Karagiozis" dedikleri kendine ait Karagöz'ün başka bir formu var ve onu izlemiş, çok duygulandı.

Geleneksel Türk tiyatrosunu Türkiye açısından değerlendirirsek kültürümüzdeki çoğu şeyin yavaş yavaş kaybolduğunu görüyoruz, siz Türkiye'nin Geleneksel Türk Tiyatrosu'na ve Karagöz Tiyatrosu'na gereken önemi verdiğini düşünüyor musunuz? Gelecekte bu tür sanatların akıbeti nasıl olur sizce?

Bu konuda çok iyimser değilim ne yazık ki. Sadece Geleneksel Türk Tiyatrosu değil de geleneksel olana karşı geleneksel olan arkaiktir, geride kalmıştır, üzeri tozlanmıştır ya da eskimiştir gibi bir bakış açısı var bütün sanatlarda. Böyle bir önyargı var. Ebruda da böyle, minyatürde, mozaik sanatlarında, meddahta da böyle. Aslında kendini yenileyen, güncelleyen, sürekli yaşayan sanat formları bunlar. Çok kötü örnekleri olabilir ama bu için hakikatini değiştirecek bir şey değil. Onun için 21. yüzyılda yaşıyoruz gerçeğini göz önünde bulundurarak hikaye anlatmam lazım, teknolojiyi kullanmam lazım, seyirciyle buluşmam lazım. Eğer ben bunları yaparsam zaten seyircideki önyargı da buharlaşmış olur.

Anadolu coğrafyası göçebe bir toplum olduğu için hikaye anlatmayı seviyor ama hikayeyi belgelemeyi sevmiyor, böyle bir alışkanlığı yok. Bana bakan yönüyle yaptığım çalışmaları belgeliyorum. Bununla ilgili kitap yayınlıyorum, mesela Hamlet oyunundan sonra tüm süreci belgeleriyle anlattığım bir kitap yayınladım. Belki 50 yıl sonra biri bir şeyler yaparsa bu alanda benim yaptığım hatalara düşmeden daha iyisini yapar bir yere götürür. Belgesel çalışması yapıyorum, süreci kayıt altına alıyorum, gittiğim oyunlara ya da stüdyoma yönetmen çağırıyorum kayıt altına alıyorum. Bunlar benim arşivimde dursun, yarın öbür gün gök kubbe altında bir hoş seda bırakacaksak ne mutlu. Zaten tiyatro sahnede olduğun anda vardır, sahneden indikten sonra sadece anılar kalır. O belgeler birilerine el feneri olursa mutlu olurum.

Amerika’da Nadir Sarıbacak ile beraber oyunculuk eğitimi verdiğiniz Stüdyo Medrese adlı bir yer kurdunuz ve birçok öğrenci sizlerden eğitim aldı, bilmeyenler için biraz bundan bahsedermisiniz?

Evet, Nadir Sarıbacak oyunculuk dersleri veriyoruz, daha önce eğitim almamış kişiler ya da eğitim almış kişiler olarak iki farklı sınıf oluyor. Modül modül ilerliyoruz ve dördüncü sınıfımızı açtık. Aynı zamanda beraber projeler de geliştiriyoruz tiyatroya dönük, sinemaya dönük. Bir sinema filmi yaptık beraber. Festival yolculuğu belli olduktan sonra üzerine konuşmam daha sağlıklı olur. Beraber yazdık, o yönetti, ikimiz oynadık. Andersen Masalları’ndan “Çirkin Ördek Yavrusu”nu anlatı üzerine bir kukla oyunu olarak yeniden yazdık. Provalar devam ediyor, Haziran’ın üçüncü haftası dünya prömiyeri yapacak. Dostoyevski’nin Yer Altından Notları Eylül ayından itibaren repertuarımızda olacak. Atölyeden yeni oyuncular geliyor, mutfakta yeni hikayeler pişiyor. İngilizce, Türkçe bir çok projeye Amerika’da ve dünyanın farklı yerlerinde seyircilerimizle buluşmayı temenni ediyoruz.

Bizlere vaktinizi ayırdığınız için teşekkür ederim, sizin okuyucularımıza söylemek istediğiniz son birkaç cümle var mı?

Teşekkür ediyorum. Sevdiğiniz hikayelere inanıyorsanız o hikayelerin peşinden gidin, o hikayeler gittiği yere sizi de götürür..

Mama

Sanatçı: İlsu Sıla BERENT

Gölmek Umuduyla

Ceren DİLEK

“Boynu bükük duruyorsam eğer
İçimden öyle geldiği için değil
Ama hiç değil
Ah güzel Ahmet abim benim
İnsan yaşadığı yere benzer
O yerin suyuna, o yerin toprağına benzer
Suyunda yüzen balığa
Toprağını iten çiçeğe
Dağlarının, tepelerinin dumanlı eğimine...” diyor ve devamında ekliyor Edip Cansever:
“Gülemiyorsun ya, gölmek
Bir halk gülüyorsa gölmektir.”

Büyükçe bir alandayım gecenin bir vakti, saatin kaç olduğunu da bilmiyorum, nerede olduğumu da. Kulağımı kaplayan, uğultulu, koca bir karmaşık gürlütü var. Neyin gürlütüsü bu emin olamıyorum. Bağırarak koşuşturan bir sürü insan duyuyorum; onlar kimdir, kimlerdendir bilmiyorum. Yerler ıslak üşüyorum, ne gözümü açabiliyorum ne de düşünebiliyorum. Kalbim olağanca kuvvetiyle çarpıyor, sanırım olduğum bu yere saplanıp kaldım. Biri alıp götürse bile beni buradan, düşüncem burada, aklım, varlığım burada. Kolumdan tutup beni yavaşça ittiren birilerinin varlığını hissediyorum, kim olduklarını bilmeden kendimi teslimiyet duygusunun o hafifliğiyle rahat bırakıyorum. Burada herkes aynı şeyleri mi yaşıyor, herkesin aklında aynı düşünce mi var? Sanıyorum ki en azından birileriyle beraber aynı durumu paylaşıyorum. İnsan yaşadığı yere benziyor, doğru. Ama en çok da yaşadığı yeri kendisine benzetiyor. Gece vaktinin bu gürlütüsünü gündüz vaktinin koşuşturmalı zamanından ayırmak imkansız çünkü.

Gece vaktinin bu karanlığından geçmeden ise aydınlığa ulaşmak imkansız. Güneşin ilk ışıklarını da en kuvvetli ışıklarını da, ışısız ve belki de karmaşık bir gecenin sabırla tutulmuş nöbetinin ardından gelen sabah vakti görebiliyoruz. Zor bir zamandan geçerek varıyoruz düzlüklere, vardığımız düzlüğün kolaylığını da sabah aydınlığının coşkusunu da zor geçen zamandan ve geceye dolmuş endişeden dolayı bu kadar iyi anlıyoruz. En azından anlamamız gerektiğini anlıyoruz. O gece ne kadar sancılıysa o kadar kuvvetlendiriyor içimizdeki o bekleyişin kıvılcımını çünkü sonsuza kadar karanlıkta kalmamak için umudumuzun yayılarak çoğalttığı o ateşe ihtiyacımız oluyor. Bundandır ki kalabalıkların daha hırslı olması, kalabalıklarda yaşadığımız o çocuksu cesur coşkunun kaynağı

“Gülemiyorsun ya gülmek, bir halk gülüyorsa gülmektir.” diye söylendiğinde birtakım sorular geliyor akla: Bir halk neden gülemesin? Neden halk gülünemeyecek bir durumda bulsun kendini? Biz bu gece vaktini neden yaşıyoruz? Neden umudumuzu diri, düşüncemizi parlak tutmak için bir çaba harcayacak durumda bulalım kendimizi? Önceden bu karanlık derin kuyuya düşmeseydik, bu çabayı yaşamak zorunda kalmazdık ve sevincimizi de coşkumuzu da sabahın ışığında yaşasaydık her şey çok daha iyi olmaz mıydı? Gerçekten sabaha ulaşmak için geceye katlanmak zorunda mıydık?

Bizi geceye sürükleyen sebepler birçok şekilde karşımıza gelebilirdi; bunu biz kendi elimizle istemeden yaratmış olabiliriz, kendi elimizle bile isteye yaratıp sonrasında bundan pişmanlık duymuş olabiliriz, buna birileri tarafından istemeden sürüklenmiş olabiliriz, birileri tarafından kandırılıp aslında iyiye doğru gittiğimizi düşünerek bir güven duygusu hissetmiş fakat sonrasında gelinen hale bakıldığında kocaman bir hayal kırıklığı ile yüzleşmemiz gerektiğini fark edebiliriz, zamanında olaylara karşı çıkmış da olabiliriz veyahut desteklemiş de olabiliriz, bir şeye duyulan hayranlığın bizi kör etmesine müsaade etmiş olabiliriz, hayran olduğumuz şeye bizi bu noktaya getirecek kadar hürmet etmiş olabiliriz. Bunların hiçbiri fark etmeksizin kötü durumda olduğunu anlayan ve bundan rahatsızlık duyan kişiler şu anda aynı noktadalar. Hala iyi vakitte olduklarını zannedenlerle veya bunun olduğuna dair bir inanç yaymak isteyenlerle ise de çok farklı noktalarda.

Umudun kıvılcımını ateşe dönüştüren de bu birbirinden farklı noktada olanların mücadelesiydi aslında. Bu gürültünün, bu hırsın kaynağıydı bu mücadele. Üstümdeki bu yorgunluk, bu savaşmışlık hissi, duyduğum uğultulu ses buydu. Fikrim ve görüşlerim için yaptığım bu mücadele, bu kalabalıklar içerisinde bir yerde bir şekilde bir aidiyet kazandı. Kalabalıklarda tanıdın insanlar birbirlerini, hissettiklerini, ortak paylaştığı şeyleri. Halkın hepsi gülerse mi güler insan, bilmiyorum ama aynı noktada olanların gülmesi ona bir huzur veriyor şüphesiz ki. Çünkü başkasının umudundan da mücadelesinden de rahatsız olmuyor, aksine onu destekliyor böyle olunca. Bu da onu aydınlığa ulaştırıyor, er ya da geç ama mutlaka... Korkmadan, sesini çıkarmaya usanmadan, kendisi ulaşmasa bile ileride birilerinin ulaşacağı umuduyla... Halkın gülmesi, gülmesiyle ışık saçması dileğiyle...

Umut Çiçeği

Sibel KAYA

Açmış bir çiçek taşlar arasında,
Sessizce narin ve tek başına.
Direnir soğuk duvarların gölgesinde,
Yeşerir umut, göğe yükselir adeta.

Kökü derin değil, ama direnç dolu,
Mor bir çiğlik, sessizliğin yolu.
Güneş'e uzanır her bir yaprak,
Taşlar arasından sevinçle doğarak.

Her adımda silinse de izi,
Yazar gökyüzüne zaferin izi.
Sert zeminlerde büyür sessizce,
Bir umut çiçeği, kaderin ötesinde.

Absürt Düşler

Alper Kağan NOKTA

Saatın tik tak seslerinin kalp atışlarımla birleşmesiyle ortaya çıkan, bana dokuzuncu senfoni gibi gelen ritimler düşüncelerimin artışıyla git gide yükseliyordu. Annemin ateş üstündeki suya bıraktığı etin kokusu haşlandıkça evdeki rutubeti bastırıyordu. Dışarıdan mahremimize giren, yol üzerinden geçen çingenelerin kahkahaları, küçük çocuklarının ağlayışı her geçen saniye devrelerimi daha da bozuyordu. Bir süre sonra geçtiler gittiler. Kuruyan damağımı ıslatmak için elimi pürüzsüz bir yüzeyle sahip olan favori bardağıma attım. Buram buram kasvet kokan kahvem bitmişti.

Kendime bir bardak kahve daha yapmak için zar zor ve yavaşça ayağa kalktım. Ayaklarımdan başlayıp başıma doğru yükselen karıncalanma gözlerimi de karartmıştı. Derken karanlık son buldu; sağdan, soldan beyaz ışıklar vurmaya başladı.

Önümde ahşap kapıları olan bembeyaz, aydınlık içinde bir oda vardı. Kapılardan biri gıcırtyla açıldı, tanıdık bir sima... Oğuz Atay. Bana doğru yaklaşırken, o yaklaştıkça önümdeki kapılar silüet değiştirerek raflara, dolaplara dönüşmeye başladı. Saniyeler içinde kendimi evimin mutfağında buldum, bir koşu bandının üstünde yavaş yavaş yürürken...

Yazar efendi beyaz aşçı önlüklerinden giymişti. Elinde bir kafes, kafesin içinde cıyaklayan bir civciv... Kafesi mutfak taşının üstüne koydu ve cebinden çıkardığı uzaktan kumandayla üstünde olduğum koşu bandının temposunu artırdı sırtarak. Koşmayı bırakırsam hemen arkamdaki pencereden, dördüncü kattan dışarıya fırlarım korkusuyla ter içinde, köpek gibi koşuyordum. Bu sırada dolaptan dikdörtgen bir kesme tahtası çıkardı Oğuz Atay, çekmecedeki de büyükçe bir satır... Kafesin bir köşesine pısmış, acı acı cıyaklayan civcivi eliyle sıkıca kavradı, kesme tahtasına dayadı ve satırı hayvancağızın başına vurdu! Sesi kesilen civciv kafasını tahtanın üzerinde bırakıp mutfağın içinde dört dönerek koşmaya başladı. Yarım boynundan akan koyu kanlar beyaz fayansı kırmızıya boyarken, Oğuz Atay da başsız hayvanın peşindeydi.

Bu sırada koşmaktan yorulmuş vücudum yavaş yavaş tükeniyor, gözlerim kararıyordu. Bacaklarımı hissetmemeye başlamış, sanki belimden aşağısı yok olmuştu. Koşmaya devam edip etmediğimi dahi bilmiyordum. Her yer karanlık ve sessizdi.

Belli bir süre daha ışısız kaldıktan sonra sağ yanağımda bir yanma hissettim. Biraz daha sonra bir çift göz dehşetle bana bakıyordu. Annem. Uyanmam için beni tokatlıyor, bense koltukta yayılmış halde yatıyor, elimden kayıp yere düşerek bin parçaya bölünmüş cam kırıklarına bakıyordum.

Annem Hakkında Her Şey

Süveyda GÜLEÇ

Pedro Almodóvar'ın ustalık dönemine giriş filmi diyebileceğimiz *Annem Hakkında Her Şey*, yönetmenin renkli, cesur ve duygusal anlatımını olgun bir bakışla birleştirdiği en özel filmlerden biri. Cannes Film Festivali'nde büyük yankı uyandıran bu yapım, yalnızca bir annenin yas hikâyesi değil; aynı zamanda kadınlık, kimlik, bağlılık ve dayanışma üzerine derinleşen bir yapıt.

Film, 17 yaşındaki oğlu Esteban'ı bir kazada kaybeden Manuela'nın, oğlunun hiç tanımadığı babasını bulmak için Barcelona'ya yaptığı yolculukla başlıyor. Bu yolculuk sırasında Manuela'nın yolu, geçmişinden tanıdığı bir travesti olan Agrado, hamile bir rahibe olan Rosa (Penélope Cruz) ve bir tiyatro yıldızı olan Huma Rojo (Marisa Paredes) ile kesişiyor. Her biri kendi içinde kırık, ama bir o kadar da güçlü kadınlar... Ve hepsi, bir şekilde "anne"liğin farklı bir versiyonunu temsil ediyor.

Almodóvar'ın melodrama olan sevgisi burada en incelikli halini alıyor. Abartıdan uzak, ama duygusal yoğunluğu yüksek sahnelerle bezeli film, izleyicisini karakterlerin iç dünyalarına yaklaştırıyor. Yönetmenin alışıldık canlı renk paleti ve teatral dokunuşları yine mevcut, ama bu kez göze sokulmadan, hikâyeye hizmet eden bir zarafetle kullanılmış.

Cecilia Roth'un başroldeki performansı, göz dolduruyor. Sessiz ama güçlü bir annenin derin acısını, ve o acının altındaki sonsuz şefkatini çok canlı resmediyor. Penélope Cruz ise genç, kırılğan ama umut dolu Rosa rolünde yine büyüleyici.

Annem Hakkında Her Şey, Almodóvar'ın karakterlerini birer karikatür olarak değil, derinlikli insanlar olarak ele aldığı bir dönemin başlangıcı. Kadın hikâyelerine meraklı olanlar, dramatik yapımlarda insan ilişkilerinin en saf halini görmek isteyenler ve iyi sinemaya özlem duyan herkes için kaçırılmayacak bir başyapıt.

fotoğ-RAF

(Zeynep Meriç | İstanbul'dan Kareler)

Boş Tuval

Serhat ŞAHİNBAŞ

Kalemimde son mürekkep zerresi
Müsveddem hep gözyaşı ile bezeli
Mısralar sanırsın yelkensiz bir gemi
Bedelini yirmi ikinci yaşım ödedi

Kaldıramadı kâğıt tüm bu kederi
Çoktan kayboldu kalemin minesini
Şimdi elimde fırça önünde tuvali
Baştan çizmeli bu fersude kaderi

The Elephants

Salvador Dalí, 1948.

Tuval üzerine yağlı boya, 25 cm × 35 cm.
Salvador Dalí Museum,
St. Petersburg, Florida.

Umut Hırkası

Sinan URHAN

Nihayet meteorolojinin günlerdir radyolardan, televizyonlardan uyarısını yaptığı kuvvetli fırtına ve sağanak aniden bastırmıştı. Telaşla eve kendini nasıl attığını anlayamadı. Örgü hırkası da sağanaklardan nasibini almış hatta yağmur damlalarının hatırı sayılır bir kısmından da ayrılamamış, üzerinde tutmuştu. Tunç gibi ağır hırkasını yavaşça çıkardı ve peteğin üzerine astı. Göğüs kafesinin ardındaki o küçücük hanede sağanaklarla boğuşmaya başlayalı yaklaşık bir hafta olmuştu. İçindeki fırtınalar kalbinin her köşesini talan etmişti. Dinmeyen yağmurların getirdiği seller sarmış ve ne varsa duyguya dair o küçücük hanede yerle bir etmiş, önüne alıp ardına bakmadan götürmüştü. Odanın soğuk olduğunu anlaması uzun sürmedi. Yüreğindeki yangından bunun farkına da yeni varmıştı. Şayet içi yanıyor bir insanın, üzerine kutupların buzları da yığılsa, o buzları eritir. Zira yürek yangını kainattaki hiçbir yangına benzemez. Gören gözler kör, duyan kulaklar sağır kesiliverir de anlayamaz insan. Günlerdir gözleri kör, kulakları sağır gezdiğinin farkına varmaya başladı. Yavaşça sandalyeyi çekti, gözleri pencereden dışarıyı uzunca ve uzakça dolaşır geldikten sonra oturdu. Ne omuzlarının ne de romatizmanın ağrılar ile tarumar ettiği dizlerinin bu pejmürde bedeni sırtlamaya tahammülü kalmıştı. Gözünde anneannesinin tam önünde duran ahşap oyma işlemeli koltukta yarı uykulu halde sabahladığı günler canlandı bir an. Eline ondan yadigâr 99'luk kukasını aldı, parmakları arasında tespihin aşınmış tanelerini gezdirmeye başladı. Beli iki büklüm olmuş yaşlı kadının müşfik çehresi daima mütebessimdi ve etrafına gül yüzüyle gül saçardı. Anadolu'nun tunçtan ağır çilesi, alnının hiçbir satırını es geçmemiş, kalın çizgilerini tek tek çizmişti. Ve nihayet ecel gemisi onu yağmurlu bir Kasım gecesi sessizce alıp götürmüştü. Kalan son derman kırıntısıyla derin bir ah çekti. Kulakları çınlıyordu. Tebessüm etti, dudakları hafif yana kaydı, buğulu gözleri kısıldı. Göz pınarlarından süzülen birkaç damla, yüzünün her karışını yavaşça okşayarak çenesine doğru yol aldı. Anneannesinin sesi kulağında yankılanırken yılları hiçbir zaman şikâyet etmeden omuzlayarak mübarek dudaklardan dökülen "ya sabırları" tebessümle karşılayan 99'luk kahverengi kuka tespih, parmaklarının arasında aheste aheste dolaşıyordu. Yasadıklarını düşündü, geçer mi diye sordu kendi kendine. Anneannesinin yumuşacık sesi kulaklarını okşarcasına cevap verdi: "Bu da geçer ya Hû!"

Hep ona büyük büyük dedelerinin Anadolu'nun o karanlık günlerinde yaşadıklarını ve savaş döneminde çektikleri sıkıntıları, sefaleti anlatır, nesilden nesile kadife bir kese içinde, kulaktan kulağa, gönülden gönüle aktarılan bu müstesna sözü, yüreğinin yanan köşesine bırakıverirdi. Anadolu'da birçok hanede adettendi önce gönüllerde harlanır sonra da tabelalara kazınıp kapı, dükkân ve dergâh girişlerine asılırdı bu söz. Ne zaman sıkıntıya düşse, darda kalsa bu efsunlu söz düşüverir aklına da yangını sönerdi. Kuka tespihi elinde bir süre daha çevirdi, "Ya sabır ya sabır ya sabır ya sabır..." Bir anda doğruldu ve perdeyi araladı. Perdenin ardında sabırsızlanan güneş sabrı kucaklayan sahibini bekliyordu ve perde açılır açılmaz nazikçe içeri girdi. Hüznün bulutlarının çöktüğü gözlerine ve sağanakların boşaldığı yanaklarına hafif bir buse kondurdu. Bir anda etrafını cıvı cıvı kuş sesleri sardı. Bahar çiçeklerinin kokusu ciğerlerini şenlendiriverdi.

Tespihine baktı, sonra gökyüzüne daldırdı gözlerini.

Dudakları tekrar kıpırdadı, gülümsedi:

- Bu da geçer ya Hû...

Haberci

Ümran PEKŞEN

Bu sabah cıvı cıvı bir güne uyandım. Cemre toprağa düşünce iş bitmiyor ki. İnsan biraz da baharı hissetmek istiyor öyle değil mi? Henüz vakit erkendi biliyordum, fakat haberini alıyordum; sokakta bir ağaçtan, gökyüzünde bir kuştan, şafak sökerken esen rüzgârın getirdiği kokudan yahut da sabah odanın içine, oradan da yatağa sızan güneşin sıcaklığından...

Beni böyle havalar mahvediyor, içimin coşkunluğu bütün bedenimi sarıyor da çıldırarak gibi oluyorum bazen. Çiçekler ağacın dallarına değil parmak uçlarına konumlanıyor sanki, her şeye herkese dokunmak istiyorum o zaman. Sevdiğim havalar, sevdiğim kokular, sevdiğim yollar artık daha yakın, alıyorum haberini. Ey gökyüzü! Bu kadar mavi olmak zorunda mısın? Ey yeryüzü! Bu kadar aydınlık ve renkli olmak zorunda mısın? Evet zorundasın. Sen de atmasan üzerinden içimi üşüten havaları, ben nasıl umutlanırdım ya? Biz seninle bu döngünün ortakları değil miyiz? Beraber direniyor, üzerimize çekilen kahır yorganını sonunda beraber atıyoruz üstümüzden.

Aslında mesele gelecek olanın gelmesi değil; mesele gelecek olanın geleceğine seni inandırarak umutlandıran bir habercinin olması. Umut denen nimet de olmasa yaşamak nasıl güç bir iş olurdu değil mi? Bütün bir kış içime ne hüznler ne haykırımlar ne çırpınımlar sığdırdım. Yetmedi, onları gözyaşıyla suladım. Ah benim yüreği nemli, bahara özlemlili umudum. Sen, kıvılcımların her koşulda ateşe dönüşebileceğine beni inandırdın; yaş bir kütüğün yeterince sabrederse yanabileceğine...

Akşam olunca serinliyor yüreğim bu havalarda, serinliyor ılık ılık. Rüzgâr bir başka esiyor, hava bir başka kokuyor, şehrin ışıklarıysa güneşin yokluğunu fırsat bilmiş, ahenkli. Ne hissettiğimi bilmiyorum ne hissetmediğimin farkındayım. Dünyanın hâlâ yaşanabilirliği üzerine umutlanıyorum çocuk gibi. Seviniyor, el çırpıyor, sokakta uyuşuk uyuşuk gezen pisilere göz kırpiyorum. Ah, bu havalarda yeşeren yalnız yeryüzü sanırdım, ne büyük ahmakmışım. Ey haberci! Umutlarımı yeşertiyorsun. Vazgeçmeyecek misin? Vazgeçme...

Lafı eveleyip geveleme faslı bitti. Gelelim şu habercinin içime düşürdüğü esas umutlara... Tam şu dakika rüyalarımın renginden bahsetmeliyim. Daha doğrusu ben rüyalarımından bahsetmeliyim sizler rüyalarımın rengini anlamalısınız. Ya da ben size renklerle dolu tek bir rüya anlatayım; tüm umutlarımı bir gün gerçekleşmesi ihtimaline bağladığım bir rüya...

Bir bankta oturuyorum yanımda kara kaşları, kara gözleriyle o oturuyor. Gözü kara bir bey belli, ben adamı gözünden tanırım. Bu kara gözlerden sıcacık bir bakış yayılıyor, her an alevlenmeye hazır kor gibi. Sonra nedendir bilmem bu ömrü hayatımda görmediğim adamın dizleri başıma mesken oluveriyor, uzanıyorum boylu boyunca. Ne ana kucağı ne baba ocağı; bilinmeyen bir huzura teslim ediyorum başımı. Düşünmüyorum, kıpırdamıyorum, sadece bir çift göze teslim olmuş, saçlarımda gezen parmakların sıcaklığıyla yanıp tutuşan bir kalbi dinliyorum. Korkuyorum, o anın rüya olmasından çok korkuyorum, ama aldırmiyorum. Saniyeler süren şu rüya, ömrü hayatıma umut olan bir manzara gibi tekrar tekrar muhayyilemi yokluyor da yerli yersiz gülümsetiyor şu biçare çehreyi. Uyanmakla biter mi sandınız? Bitmiyor. Ben onu hâlâ kara kara düşünüyorum; en renkli umutlarla...

Boğaz'ın Kıyısında Sessiz Bir Mola: Beykoz Yalı Kütüphanesi

Aycan KÜÇÜKKAYA

İstanbul'un kalabalığından sıyrılıp Boğaz'ın sakinliğine doğru yol aldığınızda, Beykoz sahilinde karşınıza çıkan zarif bir yapı sizi karşılar: Beykoz Yalı Kütüphanesi. Denize sıfır konumuyla sadece göze değil, ruha da hitap eden bu yer, geçmişin zarafetinin bugünün bilgisiyile harmanlandığı bir mekâna dönüştürüyor. 19. yüzyıldan kalma bu tarihi yalı, özenle restore edilerek kütüphaneye dönüştürülmüş ve kapılarını herkese açmış. İçeri girdiğinizde ilk fark ettiğiniz şey sessizlik değil, huzur olur. Raflardaki kitaplardan çok, pencereden süzülen ışık, ahşap kokusu ve dışarıdan gelen martı sesleriyle bütünleşen dinginlik sizi içine çeker. Burası sadece kitap okumak için değil; soluklanmak, düşünmek, yazmak, bazen hiçbir şey yapmadan denize bakmak için de gidilen bir yer. Özellikle sabah saatlerinde gelenler bilir; gün ışığı kütüphanenin içine yumuşacık süzülürken, birkaç sayfa kitap okumanın keyfi bir başka olur. Çocuklar için ayrılmış renkli köşeler, öğrencilerin sessizce çalıştığı masalar, yaşlı bir okurun köşede oturarak aldığı notlar... Tüm bunlar aynı anda, aynı uyumla burada var olabilir. Kütüphane, yalnızca raflarla değil, atmosferiyle de insanı içine çeker. Herkesin kolayca ulaşabileceği, girişinde "kitap okumak herkesin hakkı" diyen bir samimiyet var. Hem tarihi bir yapının yaşatılması, hem de böyle özel bir kullanım amacına hizmet etmesi İstanbul'un kültürel dokusuna katkı sunuyor. Eğer yolu Beykoz'a düşüren bir neden arıyorsanız, bu kütüphane başlı başına bir sebep olabilir. Sadece kitaplarla değil, hissettirdikleriyle de etkileyen bir yer burası. Sessizlikle sohbet etmek isteyen herkese açık, Boğaz'ın kıyısında sakince bekleyen bir bilgi limanı...

Umutsuzluğun Hakikati

Mustafa ÇOBAN

Eh be karanlık kardeş,
Niçin üzersin insanı yalnızlığında,
Niçin sızlatırsın kemiklerini?
Ve neden, ne zaman özletse kendini,
Niçin hatırlatırsın o narin bedeni?

Eh karanlık kardeş be,
Neden ki bu cefayı çektirirsin insana?
Ve neden, niçin umut verirsin yoktan yere?
İnsan bilmez mi sanırsın umutsuzun halini?

Ne de olsa insan,
Umutsuzluğun hakikati,
Değil mi?

fotog-RAF

(Zeynep Meriç | İstanbul'dan Kareler)

Uzaklaşmış Olamaz

Ali AY TAR

Sanırım biraz erken geldim. İçeriye girer girmez otogar yoksulluğu ve yalnızlığı paçalarımın tutuverdi. Otobüs firmasının yazıhanesini bulmaya çalışıyordum. Bir iki aşağı yukarı turlamanın ardından nihayet yazıhanenin önündeydim. İçeriye doğru göz gezdirip bir muhatap bulabilme umuduyla direnişimi başlatmıştım. Biraz sonra elinde kocaman bir sandviç ile mavi gömleğinin üzerine gelişigüzel zoraki bir kravat tutturmuş olan adam bana doğru gelmişti. Adama dönerek, "Afiyet olsun. Kusuruma bakmayın. Ankara otobüsü kaçta burada olur acaba?" diyerek çekinik bir ses tonu kullanmıştım. Tıknaz esmer adam yüzüme bile bakmadan, "Bekle birazdan gelir. Arkadaki perona girecek, bekle." dedi. Teşekkür ederek arkadaki perona doğru yöneldim.

Peron kapısından dışarıya çıkıp, umutsuz bir şekilde beklemeye koyuldum. Otobüs yazıhanelerinin 'birazdan gelir'lerini zamanında çok iyi tecrübe etmiştim. En az yarım saati vardı. Beklediğimi gören seyyar satıcılar da etrafımda hilal taktiğini ifa etmeye başlamışlardı. Önce otobüs için yastık satan kocaman seyyar arabası ile hilal bıyıklı bir abimiz etrafımda dolaşmaya başlamıştı. Sanırım hilal taktiğini en layıkıyla üzerimde uygulayabilecek olan bu abiydi. Bana yaklaşır, "Kardeşim yastık al, yolculukta boynun tutulur," dedi. Ben hiç oralı olmadım. Biraz sonra yanımdan ayrıldı. Hemen arkasından sepetin içerisinde kocaman termosuyla çay satan bir çocuk geldi. Çay içmeye ne niyetim ne de halim vardı. Fakat çocuğun durumuna acımış olduğumdan gerek, "Bir çay da bana verir misin delikanlı?" diye seslendim. Çok geçmedi ki ayağındaki terlikleri yere sürte sürte yanımdan bir anlık ayrılıp karşıda çay verdiği müşterisinin işini hall edip bana doğru yol almıştı. Gelir gelmez hemen çayımı doldurmuş ve ücretini alıp tekrar yeni müşteriler bulmak adına yanımdan ayrılmıştı. O kadar aceleliydi ki bırak hayatına dair bir şeyler sormayı, teşekkür dahi etmeme fırsat vermeyip bir hışımla uzaklaştı. Maşallah gelenim gidenim eksik olmuyordu. Ara ara etrafımı çığırkanlar da sarıyordu. O kadar ikna edici şekilde bağıryorlardı ki söyledikleri şehirle bir alakanız olmasa dahi yüreğinizde bıraktığı tesir münasebetiyle biat ederek bir bilet almayı bile aklınızdan geçirecek gibi oluyorsunuz.

Bütün bu hengamenin içerisinde tam tamına elli dakika sonra otobüs perona yanaşmıştı. Sanki perona değil de çiğirimin üzerine otobüs park ediyordu. Bir an olsun nefesim kesildi. Yolcular otobüsü terk etmeye başlamışlardı. Muavinin seslenmesiyle birlikte mahşeri bir valiz teslim alma kalabalığı boy göstermişti. O kalabalığın içerisinde Günzira fark edilmemesi mümkün olmayan bir edalı bakış ile çıkış yapmıştı. Yanıma geldi, hiç konuşmadık. Oysaki beni gördüğüne sevinmiş olabileceğini değerlendirmiştim. Beraber otogar içerisinde bulunan kafeye doğru yürümeye başladık. O kısa mesafede dahi gözlerim adımlarına takılıp kalıyordu. Hatta bir ara düşme tehlikesi bile atlattım. İçeri girince köşede kimsenin olmadığı tarafa yönelmiştik. Birer borçlu gibi oturduk. Çayı çok fazla sevmediğini sanırım artık sadece ben değil, burada çalışan garsonlar da biliyordu. Beraber almış olduğumuz siyah kabanını daha yeni çıkarıp yerleşmişti ki onun kahvesi ile benim çayımı masamıza bir hışımla bıraktılar. İlk yudumlarımızı alırken birden bana dönerek, “Senin köy evinde sobadaki közle yapmış olduğun kahvenin yerini hiçbiri tutmuyor.” Duraksadı. “O gün ıslanmıştım. Eve gelmez sobayı yakmıştın. Ne kadar ısrarla karşı koymaya çalışsam da yaşadığım mahcubiyeti bir kenara bırakıp, ıslak çoraplarımı çıkarmana karşı koyamamıştım. Sobanın fırın kısmının kapağını açıp üzerine kızdırmak için tuğla koymuştun. Sonra oturduğum sandalyeyi benim kalkmama dahi gerek duymadan sobaya doğru yanaştırmıştın. Ayaklarımı da ısınması için koymuş olduğun tuğlanın üzerine bir anda tutarak yerleştirmiştin. İşte tam bu hal üzereyken içeriden kahve cezvesini, kahveyi ve fincanlarımızı getirmiştin. Çatiya düşen yağmur damlacıklarının çıkardığı ses eşliğinde sobanın közünde kahvemizi yapmaya başlamıştın. Kahve pişmeye dursun. O esnada kalkıp içerdeki odadan kendi çoraplarından birisini getirip, ısınmış olan ayaklarımı avuçlarının içerisine alarak çorapları tek tek giydirmiştin. Kahvemiz olmuştu. Fincanlara servisini yapıp seninle balkona çıkmıştık. Karanlığın içerisinde sessizliğe boğulup kahvelerimizi yudumlamıştık. “İşte o kahvenin üzerine tanımam.” dedi.

Bedenimi anlamsız bir mahcubiyet sarmaya başlamıştı. Bu sözlerin ardından ne diyeceğimi bilememiştim. Günzira ise beni konuşturmak istercesine devam etmişti. “Bu hayattan beklentin nedir? Eksik olan bir durum söz konusu mu?” diye üstelerek sorular sormaya başlamıştı. Sıkışmışlığın verdiği yansıma ile birlikte çayımdan bir yudum daha alıp, “Tanımlanacak bir durum tam olarak söz konusu değil. Hayata dair çok fazla hırsa bürünerek avunmak istediğim bir beklentim de yok. Eksiklik duygusu hiçbir zaman bitmeyecek. Bu duygu sanırım çocukluk yıllarımda o çamurlu ev yolunda gezinirken, benliğimden ve ayaklarımdan katbekat büyük başkasından çıkma giydiğim ayakkabılarımın içerisinde bile olabilir. Hani şu ayakların ile ayakkabının arasındaki orantısızlığın bir eseri olarak var olmuş olan parmak uçlarının ayakkabının ucuna yetememesi gibi diyelim. Oluşan aradaki boşluk hayata tutunamamanın ilk başlangıç ateşi sanırım. Çocukken bir şeyleri başaracağımı söylerdim. Yirmili yaşlarda şunu anladım, dile getirmek yetmiyormuş harekete geçmek lazımmış. Otuzlu yaşlarda o da yetmedi. Harekete geçmek tek başına yeterli değildi, bir şeyleri fark etmek gerekli diye kendi kendimi sorgulamaya başladım. Geldiğimiz noktada şunu da gördüm ki hep bir eksiklik ve tamamlanamamak duygusu esip duruyor yüreğimin kıyısında.” diye söylenerek uzun uzadıya bir açıklama yapma gereksinimi hissetmişim.

Günzira bu sözlerimin üzerine ne söyleyeceğini bilememişti. Bir ara ellerime baktığını fark ettim. Bir utanmadır ki başımızda esintiler bırakmıştı. Kendimi toparlayıp yanımda getirdiğim çantamdan, Peyami Safa'nın "Yalnızız" adlı romanını çıkarıp masanın üzerine koydum. Günzira'nın parmak uçlarına bakarak, "Bu sabah kitaplarıma alelacele bir bakış atarken yine onunla göz göze geldik. Elime aldım. O da yıllar sonra tozlu rafın endişesini bir kenara bırakıp şefkatli bir duruşu hak ediyordu. Sayfaları arasında gezinmeye başladım. Sonra seninle en çok sevdiğimiz sayfaya denk geldim. Bir an duraksayıp "Sen de yaşlanmışsın artık. Bak şu sayfalarının haline, nasıl da sararmış," dedim. Kitabı, Günzira'ya doğru uzattım. Teşekkür etti.

Derin bir iç çekişin arefesinde acelesi varmış gibi müsaade istedi. "Gitmeliyim, dönüş otobüsüm perona giriş yapmış olmalı," dedi. Hızlıca kalkıp, hesabı ödedikten sonra perona doğru yürümeye başlamıştık. Gözlerim yine adımlarına takılıyordu. Çok zaman geçmedi ki perondaydık. Bana bir sarılışı bir de otobüse binışı vardı. "Bir daha ne zaman gelirsin?" dedim. Cevap vermedi. Artık otobüsün içindeydi. Cam kenarında silüetini görüyor ve kendi kendime sayıklıyordum. Günzira, her bir adımının telaşını ben bilirim. Kimseye anlatamadığın burukluğunu da sessiz bakışlarında çoktan işitmiştim. Kaçırdığın gözlerin her zamanki noktada sabahlamıştır. Bir sureti yüreğime kazınmış derin nefesinin sakinliği de çoktan bir kıyıya demirlemiştir. Usulsüz yeniliklerin acınası yutkunuşları vardı bedeninin her bir zerresinde. Sadece "Hoşça kal ve yine gel" diyebilmişim. Biraz sonra otobüs gözden kaybolmuştu.

Otobüs yazıhanesindeki mavi gömlekli tıknaz adam karşı köşede bulunan büfecinin çırağı olan oğlana seslenerek, "Baksana seninki yine geldi bugün. Sabahtan Ankara otobüsünü ve saatini sordu. Her hafta aynı şeyler. Hayır anlamıyorum otobüsü soruyor sonra otobüs gelince ilerdeki kafeye geçiyor ve orada bir bardak çay içebileceği kadar ki süre tek başına aynı masada oturuyor. Tekrar oradan çıkıp perona gidiyor ve kalkan herhangi bir otobüste yakını varmış gibi el sallayıp vedalaşiyor. Aklım bu sırra ermiyor. Umutla ve bıkmadan usanmadan her hafta aynı şeyleri yaşıyor." diyerek ona karşı aylardır biriktirdiği hem sitemini hem de hüznünü büfecinin çırağına ifade ediyordu.

Kafede oturduğu masanın üzerindeki kitabı garson çoktan almış ve kasa tarafında bulunan dolabın çekmecelelerinden bir tanesinin içerisine gelişigüzel sallamıştı bile. Yeni işe başlamış toy garson, "Abi, müşteri çok fazla uzaklaşmış olamaz, hemen gidip kitabı sahibine teslim edebilirim" dedi. Tecrübeli garson oralı dahi olmayıp, "Ziyarı yok nasıl olsa yine gelecek, hep gelecek." diye söylenerek sivilceli yüzünde her daim barındırdığı ukala bir gülümseme ile masaları silmeye devam etmişti.

Yüzyıllık Yalnızlık: Bir Aşk, Bir Direniş ve Sonsuz Bir Yalnızlık

İncigül BAYTEN

Okuru sadece büyüü gerçekliğin içinde kaybolmaya değil, aynı zamanda varoluşsal bir yolculuğa da çıkararak bir roman düşünün... Her bir karakter, hayatla kurduğu ilişkide bir şekilde yalnızlıkla yüzleşir, ancak bu yalnızlık, çoğu zaman umudu ve direnişi de içinde taşır.

Macondo kasabasının doğuşundan çöküşüne kadar geçen sürede, Aureliano Buendía'nın soyunun hayatını takip ederken, insan ruhunun en karanlık köşelerine dokunursunuz. Kasaba, hem bir cennet hem de bir cehennemdir. Ne kadar çok yaşanmışlık, ne kadar çok acı, ne kadar çok umut varsa, o kadar çok da kaybolan şey vardır. Tıpkı bir insanın geçmişiyile yüzleşmeye çalışırken kaybettiği kimliği gibi, Macondo da geçmişinden sıyrılmakta zorlanır. Her bir karakterin hayatta kalma mücadelesi, hem bir direniş hem de bir yenilgidir. Bir noktada, yalnızlıklarıyla barışmak zorunda kalırlar, ama bu barış, çoğu zaman teslimiyetten başka bir şey değildir.

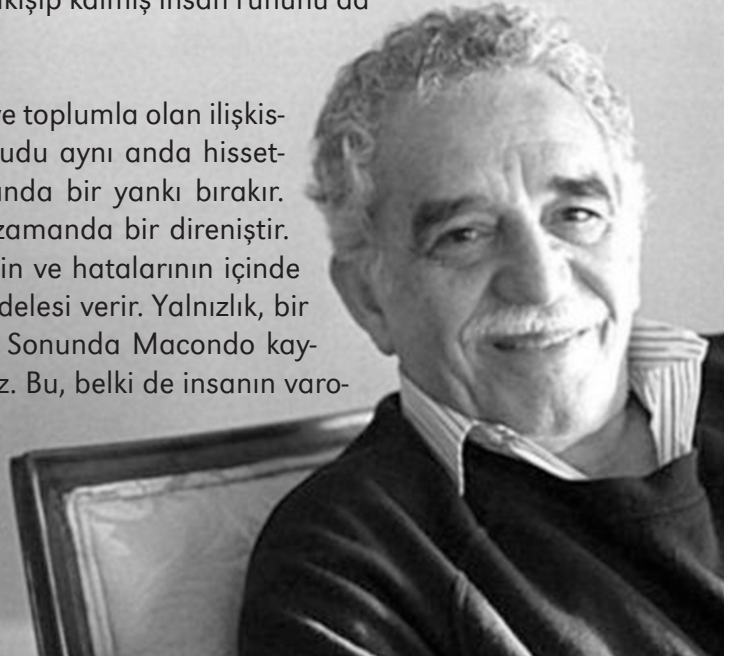
Romanın en güçlü yanlarından biri de Yüzyıllık Yalnızlık'ın zamanla olan ilişkisi. Bütün bir kasaba, bir aile nesli boyunca aynı hataları yapar, aynı yanlışları tekrarlar. Bu da insanın kaderinin ne kadar sıkı sıkıya bağlı olduğunu, geçmişin geleceği nasıl şekillendirdiğini gösterir. Aureliano Buendía'nın zamanla kurduğu ilişki, bir nevi modern insanın zamanla olan kavgasıdır. O, her ne kadar değişmeye çalışsa da, geçmişin gölgesi hep üzerindedir. O geçmişin acıları ve kayıpları, gelecekteki umutları da şekillendirir. Her bir adım, bir tekrara dönüşür. Tıpkı bizim gibi, insanların çoğu bir şeylerin tekrar edeceğini bilerek yaşar.

Yüzyıllık Yalnızlık, yalnızca bireysel bir öykü değil, aynı zamanda toplumsal bir direnişin de simgesidir. Kasaba, tıpkı tüm insanlık gibi, tarihsel olarak bir varoluş mücadelesi verir. Her bir karakterin içindeki devrimci ruh, bazen sevgi, bazen ise hüsrana karşılaşır. Özellikle Jose Arcadio Buendía, Macondo'yu yaratırken yaptığı devrimsel hamlelerle, toplumun içindeki yozlaşmayı görmekte gecikmiştir. Birey, toplumu değiştirmeye çalışırken, toplum da birey üzerinden değiştirir. Ama ne yazık ki, Macondo'nun insanları, kendilerini geçmişin ve geleneklerin ağırlığı altında hapsedilmiş hissederek. Tıpkı Aureliano'nun sonunda ulaşacağı noktada olduğu gibi, herkes kendi hatalarını tekrarlayarak, kendi yalnızlıklarına düşerler.

Romanın büyüü gerçekliği, bana kalırsa, sadece bir edebi tür olmanın ötesinde bir yaşam biçimidir. Gerçek ile hayal arasındaki o ince çizgide yol almak, insanın içinde yaşadığı hüsrana, hayalleri ve umutları daha derin bir şekilde hissetmesine neden olur. Márquez, okuru yalnızca fantastik bir dünyaya sürüklemekle kalmaz, aynı zamanda bu dünyanın içinde sıkışıp kalmış insan ruhunu da çok gerçekçi bir biçimde sergiler.

Sonuç olarak, Yüzyıllık Yalnızlık, insanın tarih, aile ve toplumla olan ilişkisini anlamaya çalışan, her sayfasında acıyı ve umudu aynı anda hissettiren bir başyapıttır. İçindeki hüznü, okurun ruhunda bir yankı bırakır. Fakat bu hüznü, yalnızca bir kayıp değildir; aynı zamanda bir direniştir. Zira insan, ne kadar yalnız olursa olsun, geçmişinin ve hatalarının içinde boğulursa boğulsun, yine de hayatta kalma mücadelesi verir. Yalnızlık, bir varoluş biçimi, bir aşk ve bir direnişin simgesidir. Sonunda Macondo kaybolur, fakat insanın içindeki yalnızlık hiç kaybolmaz. Bu, belki de insanın varoluşunun kaçınılmaz bir gerçeğidir.

Yüzyıllık bir yalnızlık, aslında her bireyin içindeki yalnızlığın sonsuz bir yansımasıdır.

fotoğ-RAF

(Zeynep Meriç | İstanbul'dan Kareler)

Ayşe Kulin ile Röportaj

Sevgili Ayşe Kulin... Türk edebiyatının güçlü kalemi, milyonların hikâyelerinde kendini bulduğu bir yazar. Adı: Aylin ile gönüllere dokunup unutulmaz bir iz bırakan, eserlerinde sade ama etkileyici üslubuyla her yaştan okuru peşinden sürükleyen bir edebiyat duayeni. Onun kaleminden çıkan her hikâye, sadece bir roman değil; tarihten, insanlık hallerinden, umut ve direnişten bir parça. Bugün, Ayşe Kulin'le edebiyatın, hayatın ve hikâyelerin derinliklerine inmek için bir aradayız. Böylesine ilham verici bir isimle sohbet etme fırsatını bulmak, kelimelerle anlatılamayacak bir heyecan!

Gazetecilikten edebiyata uzanan yolculuğunuzda sizi en çok şekillendiren dönüm noktası neydi? Bu süreçte kendinizi nasıl yeniden keşfettiniz?

Gazetecilik yaptım demeyi sevmiyorum çünkü ömürlerini bu dala adanmış kişilere ve yaptıkları haberlerle özgürlüklerini riske atanlara büyük haksızlık olur. Benim gazeteciliğim şöyle; roman dalında isim yapınca, gazetelerden bana köşe yazıları yazmam için teklifler geldi. Radikal, Güneş, Günaydın, Milliyet, Cumhuriyet gazetelerinde köşe yazarlığı yaptım. Sizi işe alan kadrolar yerlerini başka kadrolara bırakınca haliyle işinize son veriliyor. Elini taşın altına sokan ve cesaretle doğruları arayan bir kalem olabilmeyi çok isterdim ama hiçbir gazetede uzun süreli kalamayınca, ben de edebiyat dünyasında kalıcı olmaya karar verdim.

Çevrenizde her şeye ulaşabileceğiniz bir ortamda büyümenize rağmen roman yazmaya geç başlamanız bilinçli bir tercih miydi, yoksa hayat mı sizi yazarlığa daha sonra hazırladı? Bu süreçte yazma tutkunuzu besleyen anlar, kişiler ya da olaylar nelerdi?

Ben üniversitemi bitirmeyi amaç edinmişken hayat beni yirmi yaşında anne yaptı. On bir ay ara ile doğan iki oğlum, üniversiteyi gerçekleştirmeyen hayal haline getirdi ama evliliğimi sürdürmeme de yetmediler. Anlaşamadığım insanlarla aynı odada dahi bulunmayı sevmem, nerde kalmış müşterek hayatı sürdürmek. Çocuklarım iki ve üç yaşlarına, geri döndüğüm baba evimde bastılar. Üniversite hayal olmaya devam etti çünkü prensip olarak ayrıldığı eşlerimden nafaka kabul etmediğimden çalışmam gerekiyordu. Baba evimde olduğum için çocukları gündüzleri anneme teslim edip çalışmaya başladım. Yaptığım işlerin arasında çeviri yapmak, ilk otomobil dergisinin yazı ve mizanpajını hazırlamak, bir resim galerisinde idarecilik yapmak gibi çeşitli işler vardır..

Bir hikâyeyi kaleme almaya karar verdiğinizde hangi an ya da duygu “artık zamanı” dedirtir? Hikâyelerinizi yazmadan önce uzun süre zihninizde taşıdığınız doğru mu?

Eğer yazacağım kitap bir biyografi ise yazdığım kişinin yaşadığı yılların sosyal ortamını da bilmem gerekir. Geçmişte yaşanmış gerçek bir olayı anlatıyorsam (Her Yerde Kan Var veya Sevdalinka gibi) olayın geçtiği yılı ve yeri ayrıntılarıyla öğrenmeden yazamam. Artık tarih dersi eğitim sisteminden kaldırıldı. Okurlarımın tarihe dair öğrenecekleri benim roman sayfalarımaya rastlayacaksa, onlara doğruyu sunmak benim sorumluluğuma giriyor. Tamamen kurgu öykülerde ise ben ilk cümleye başlarım, gerisi kendiliğinden gelir. Sadece 4 Gün 3 Gece baştan sona kafamın içindeydi.

Kitaplarınızda sık sık tarihten kesitlere rastlıyoruz. Bu sizi tarihin bir anlatıcısı gibi hissettiriyor mu, yoksa bu bir yazarın omuzlarındaki bir sorumluluk mu?

Yazarlar tarih öğretmeni değiller elbette ama “Veda” ve “Kanadı Kırık Kuşlar” gibi dönem romanlarında zamanın ruhunu yaşatmak yazarın görevidir. “Her Yerde Kan Var” adlı kitapta yazı dilimi de Saray lisanına uydurmam gerekti ki anlattığım hikâyeye yerine otursun. 19 Yüzyılın insanını bugünün Türkçesiyle konuşturamazsınız.

Aşk, eserlerinizde her zaman güçlü bir tema oldu. Aşkın tarifi Ayşe Kulin için nedir? Sadece bir duygu mu, yoksa daha derin bir anlamı mı var?

Bence her aşkı, onu yaşayan kişilerin özellikleri belirler. Dünyanın hangi bölgesinde, kaç yaşında insanlar arasında gerçekleşiyor? Yasak aşk mı? İlk aşk mı? Olgun yaş aşkı mı? kavuşamayanların tasavvurlarından ibaret bir aşk mı? Tamamen cinselliğe dayanan bir tutku mu? Her aşkın tarifi ancak o aşkı yaşamakta olan kişilerin duygularında gizlidir. Bir butikte bedenimize uygun elbise gibi seçemiyoruz ki aşkımızı.

Okuyucularınızdan aldığınız en unutulmaz geri dönüş neydi? Bir kitabınızın birinin hayatını değiştirdiğini hissettiniz mi?

Türkan Saylan'la tanışmama vesile olan, ÇYDD'nin okula ulaşamayan yoksul köy kızlarını okulla buluşturma projesi için yazdığım "Kardelenler" kitabı benim için bir kitaptan çok fazlasıdır. Kızları okutma projesini tanıtan bu kitap, kırsalda yaşayan pek çok kızın hayatını değiştirdi. Yurdumuzun tüm kızlarını çağdaş akılla ve eğitimle buluşturabiliydik, hayatlarındaki kadınları kolayca öldüren erkekler bugün kentlerde ve köylerde fink atmazlardı. Bilinç ve insaf sahibi olurlardı. İftiradan, yalandan, uyuşturucudan uzak dururlar, duygularını kontrol altında tutarlardı.

Yayımlanan son kitabınız: "Kalemimle Kırk Sene" sadece kırk yıllık bir yazarlık serüveninizi değil, aynı zamanda okuyucularınızla paylaştığınız çok özel bir arşiv niteliğinde. Bu kitap hazırlanırken geçmişe dönüp baktığınızda sizi en çok etkileyen ya da duygulandıran bir anınız var mı, bizimle paylaşır mısınız?

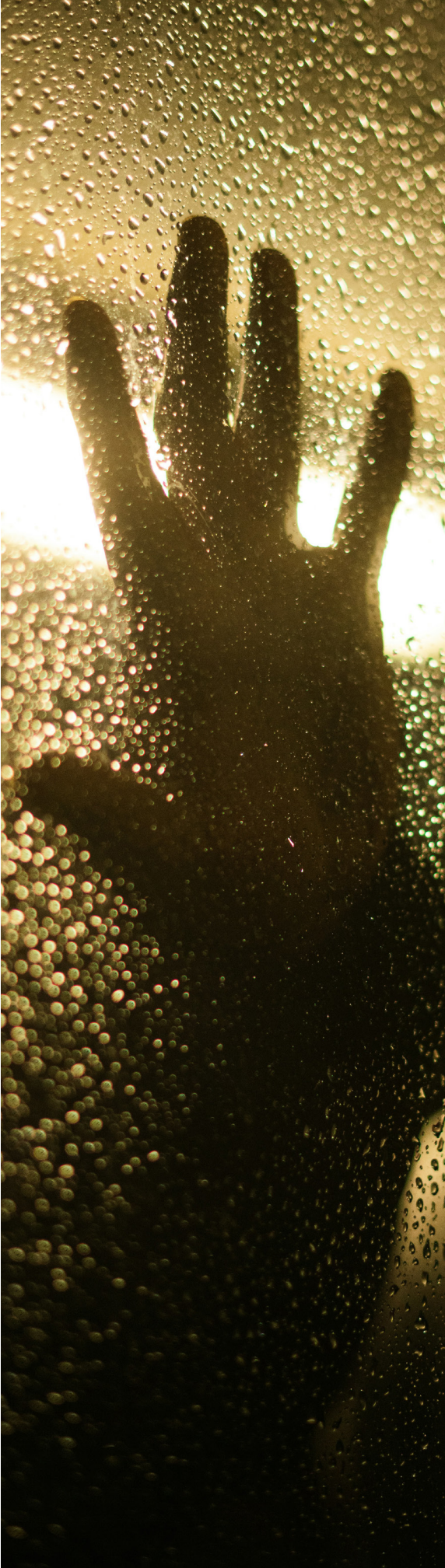
Söz konusu kitap değerli yayıncılarımın bana bir armağanıdır. O kitaba benim katkım çok az. Beni kitap hakkında en çok etkileyen nokta, çok satmayacak bir kitabın hiçbir masraftan kaçınmayarak en güzel şekilde basılması oldu. Kendimi böyle bir yayınevini yazarı olduğum için gerçekten çok şanslı hissettim. Yayınevime bir kere de buradan teşekkürlerimi sunmuş olayım.

Yeni projeleriniz ya da üzerinde çalıştığınız bir kitap var mı? Biraz ipucu verir misiniz? Ayrıca, yazmaya ilgi duyanlara ve hayallerinin peşinden gitmek isteyenlere vermek istediğiniz bir tavsiye var mı?

Elimde, son kitabımı teslim ettiğim günden beri çalışmakta olduğum bir iş var. Bu kitabı yazmamı yayıncım Faruk Bey arzu etti. Ben o konuda yazılmış çok kitap var diye itiraz ettim, o ısrar etti de etti. "Kalemimle Kırk Sene"yi basmış yayıncımı kıramadım. Sağlığım el verirse bu kitabı Kasım ayında İstanbul Fuarı'na yetiştirmeyi umuyorum. "Bir Buğün Hatıra Defteri"nden önceki son kitabım olacak.

Bu güzel sohbet için size yürekten teşekkür ediyoruz. Sadece kaleminizle değil, samimiyetinizle de bizlere ilham verdiniz. Hikâyelerinizde kendimizi bulduk, kimi zaman güldük, kimi zaman derin düşüncelere daldık. Yeni eserlerinizi heyecanla bekliyor, yolunuzun hep ilham dolu olmasını diliyoruz. Sizi ve kaleminizi takip etmeye devam edeceğiz.

Dirilerin Mezarlığı

Gizem ÜLKER

Gözümü araladığım gibi
Akın etti toz taneleri.
Nefes aldığımda toprağın kokusu,
İlk nefesin yaktığı gibi yaktı ciğerimi.
Ölülere borçlanan tek kişi sandım kendimi.
Örtülerini çalmış nice insanı görünceye dek.

Umudu taşımayan dirilerin mezarlığı,
Yüreğinde ateş, gözünde ışık olmayanların yaşamı.
Uyandığı sabahı arzulamayıp
İstemek geceye, karanlığa karışmayı.
Sonsuz bir uykunun gaffeti.
Kalbin atarken öldürmek kendini, kendiliğini.

Bu örtülü sığınaktan beni kaldıran
Bir düşün zihnime sızan sağanağı.
Başta sessiz, sonrası büsbütün yıkım
İlk taşıyı benim fırlattığım.
Yağmurun kara bulutlarından ürkerdim hep.
Kendi mezarıma bakınca titredim.

Bir gökkuşağı ihtimaliyle alevlendi yürek.
Bakışıma, gülüşüme yansıdı sıcağı.
İsterse yıkılsın mezarım.
Ancak soğuk bedenime yeltenebilir toprağı.

FOTOĞ-RAF

(Zeynep Meriç | İstanbul'dan Kareler)

Bir Şarkının Hikâyesi: Emir Can İğrek ile Üçüncü Buluşma

Aycan KÜÇÜKKAYA

İstanbul'da bir mart akşamı...

Yağmurun şehre uğrayıp uğramayacağı belirsiz, sokak lambalarının yorgun ışığı kaldırımlara düşerken içimde tanıdık bir heyecan. Beyoğlu'nun kalbinde, Holly Stone'un taş duvarları ardında, tekrar tekrar dinlediğim ama her seferinde başka duygularla eşlik ettiğim bir sesle buluşmaya gidiyorum: Emir Can İğrek...

Bu, onun sahnesine üçüncü gelişim. Ama ne tuhaf... Sanki ilk defa gidiyormuşum gibi... Belki de Emir Can'ın şarkılarının zamanı bükün bir tarafı vardır. Her söz, geçmişten bir anı alıp bugünün duygularına örüyor; her melodi, tanıdık bir hatırayı yeniden canlandırıyor.

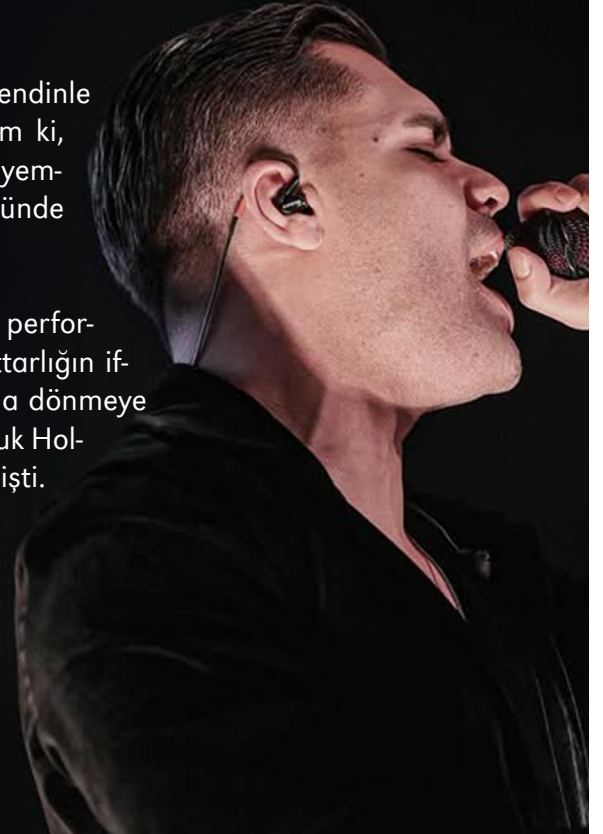
Mekâna adımımı attığımda kalabalık çoktan yerini almıştı. Herkesin gözleri sahnede, kulakları henüz duyulmamış ilk notada. Işıklar yavaşça kararırken bir alkış yükseldi ve o an başladı. "Ali Cabbar"ın ilk cümlesiyle birlikte bir sessizlik çöktü salona. Bütün şehir, bir anlığına bu sesin içinden geçiyor gibiydi. Hepimiz, aynı hikâyenin farklı karakterleri olduk. Emir Can İğrek, sahnede her zamanki gibi sade ama güçlüydü. Göstermeye değil, anlatmaya gelmişti. Şarkılarının arasına gizlediği cümlelerle sadece bir müzisyen değil, aynı zamanda bir hikâye anlatıcısı olduğunu hatırlattı bize. Şarkıları öylece söylemiyor; onları yaşıyor, yaşıyordu.

"Kor" çaldığında içime çöken sessizlik başka bir yere götürdü beni. Zamanında "Nalan"la özdeşleştirdiğim hisler, bu kez başka bir isimle ama aynı acıyla içimde yankılandı. "Can Dostum"a gelindiğinde ise salondaki yabancılar birbirine dönüştü; bir ağızdan söylenen sözlerle kurulan o görünmez bağ, belki de konserlerin asıl büyüydü. Bu konser, müzikal bir deneyimin ötesindeydi. Bir anlatının, duygularla örülmüş bir iç döküşün, hep birlikte yaşandığı bir ritüeldi. Üçüncü kez bir araya gelmiştik ama her seferinde başka bir yanımı bulmuştum bu şarkıların içinde. Holly Stone'un duvarları şahitlik etti yine. Aşkın, kaybın, umudun ve kırılmanın birer nota gibi havada asılı kaldığı o geceye... Sanki her şarkı, her mısra bir sır fısıldadı bize. Bazen bir veda oldu, bazen bir merhaba. Ama en çok da, kendi iç sesimizle yüzleştiğimiz anlara dönüştü.

Emir Can İğrek'in dinleyicisi olmak, sadece müzikle değil, kendinle de bir buluşma yaşamak demek. Konser boyunca fark ettim ki, onun sahnede dile getirdiği duygular çoğu zaman bizim söyleyemediklerimiz. Belki de bu yüzden salonu dolduran herkesin yüzünde o tanıdık ifade vardı: anlaşılmiş olmanın huzuru...

Konserin sonunda sahneden ayrılırken, alkışlar sadece bir performans değil, içimize dokunan bir yolculuğa duyulan minnettarlığın ifadesiydi. Işıklar yeniden yandığında, şehir her zamanki hızına dönmeye hazırdı. Ama biz izleyiciler, biraz daha ağır adımlarla çıkıyorduk Holly Stone'dan. Çünkü o gece, kalbimizde bir şey yer değiştirmişti. Bir şarkı, bir anı olmuştu artık.

Emir Can İğrek'le bu üçüncü buluşmam, bana bir kez daha müziğin sadece kulakla değil, yürekle dinlenmesi gerektiğini hatırlattı. Onun şarkılarında herkes kendinden bir parça buluyor. Belki de o yüzden, bir sonraki konserini şimdiden bekliyorum. Çünkü bazı buluşmalar, insanın kendiyi yeniden karşılaşması gibi oluyor.

Typical

Sanatçı: yuqselcan

Yıldız Tohumu

Şule ÖNVER

Kadim ruhlara şifa ve hür vicdanım, ayrıca bin zerre de kıymetli
Şimdiyse bu varsıl ruhum sanata sevdamdanda sonra
Müreffeh içinde teveccüh sunulan bir konumda parlamakta
Gönülden uzak ve tabiri yerindeyse gülünç bir kelam, teyp hırsızı
Yazarlık öncesinde tehlikeli benliğim, tıpkı bir Meka Çağ silahı
Tutkuyla yaşa ve benimle öyle kal, nasılsan
Sahi, vuslat için hangisiydi doğru zaman

Senki yokluğunda imajinasyon gücümü kotasıza ulaştıran
Maddi kainattaki imtihanım olmaktan uzaksın
İstanbul' un tarihi dehlizlerinde kaybolmak istediğim
Düşlerimde sonsuzluğa uzanan bir hasbihal
Siluetinde bile cilalanmış çok yüzlü bir kristal
Son sayfasında nöbet tuttuğum hareli bir roman
Sahi, ateş küre için hangisiydi katmanında ilham tutuşturan

Sanırım algıladığımdan daha fazlası olan zihnim
Örselenmemiş edebi kişiliğin sayesinde tüm travmalardan uzak
Benki halis altın, alevin gönlünde mutluyum
Gerisi lafügüzaf

Olduğun her halini kabullenişim, taç yaprak misali yeni bir serüven
Hayranlık ötesinde musahhar biriyim sanata, yani sana, her ahvalde
Sahi, tatlı kalp hırsızı için hangisiydi mühim mesele

İhtişamlı yaşantımda parlayan ilahi ışığın hüzmesi
Badem gözlerimde şıkırdayan bir kandil
Ve beni karmik duygularımdan arındıran bir yıldız tohumusun
Gönüllere sirayet eden bir frekans
Mitolojimdaki insan başlı bir aslan
Kadim bilgiler huzurunda, sarkaçlı saatler boyu ezberlediğim alfabe
Sahi, Sfenks için hangisiydi en zor bilmece

Kuytu

Menekşe YILMAZ

Üç heceden ve hasretten ibaret değil adım,

Amansız bi korku içerimi yokluyor
Alnımın ortasında okunmaz bi yazı
Yaşım la orantısız ince bi sızı
Acıların ortasında bir nehir
Düşmanım mış gibi umarsızca çağlıyor

İkircikli hayatın samimiyetsiz yanını terk ettim
Epeydir yalnızım epeydir çağıldar ıssızlığım
Manasız yüzlerin hesabını kapatalı
O paslı ve kırık aynalara sırtımı döneli çok oldu
Umut mu aşılar çam ağacının pencere me sarkıntılık eden dalları
Çilekeş bi anne gibi kalbimin boş odalarını sıvazlıyor olmasa sabahlar
Umut denen panzerinden koşar adım kaçacağım
Gülümsemeyi aşkı ve kavgayı unutacağım,

Söyleyeyim geceler hüsr an
İçimde çağlayan yalnızlığın en büyük suç ortağı
Beklenmedik nurlu bi çehreye bakmayı
Ve de kaybolmayı
Umulmadık neşeyi özledim Allahım
Yaşamın sadeliğini
İnancın zarafetini aradım aradım ama bulamadım,

Umut etmek şimdi ne yaman bi işkencedir
Şubatın onbeşi ve Ankara'da soğuktan buz tutmuşken ellerim
Ne derttir yanlıştan koşar adım kaçarken
Kasvetli havadan sıyrılabilmesi insanın
Yirmi beş yıldır çataklı göğsüm,
Suçum durgun suda seyretmektir kırgın aksimi
Kara bulutları birileri kaldırmalı aradan
Ruhum dile gelmez yaralarla dolu,

Elleri hamur kokan annemi
Korkak ama dalgın kız kardeşimi çok özledim
Sularda salınmak rüzgâra yenilmek benim de olsun kaderim
Pelesenk düşüşlerden kalbim yorgun
Kalabalık bi yanlışıklıkla örtülü çehrem
Kurtulmam gerek hecesiz suskun gecelerden
Sormam gerek nerenin yerlisi benim bu yüreğim

Ruhumun saçlarında
Yalnızlığı yırtacak düşlerimi saklıyorum
Korkmuyorum belki heves kırgınlıklarım var ama
Hayatın gül sıkıştıramadığım o kuru çağına
Diğer tüm çiçekleri ekmek istiyorum,
Adımı babam koymuş anneme sormadan
Üç heceden ve hasretten ibaret değil adım,
Bunu bilmeli kendini beyaz sanan aynalar

Edebiyat Kültür Sanat
raf